

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 6.—
Negyedévre 3.50
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

Kiadóhivatal:

Főpince, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postá-
soronként 5 krajfával
számítottak.

A véradóról!

Debreczen, július 6.

(D.) Ne förmedvényezzünk mindjárt igen tisztelt jó urak, kivált pedig ebben az uborka évadban nem szokott az valami nagy sikerrel járni. Van külső hőség elég, hát ne fütekezzenek a tisztos ellenzéki ujságíró urak még „bévüről” is, mert meg fog ártani gyenge emberi szerkezetüknek. Így júliusban elég kályha nekünk a nap és fut az ember minden más, szikrákat szóró experimentumoktól, sőt még az olyan vezércikk-kektől is, melynek czégeül ez a borzasztó nagy czimzetesség van kitéve: „Még tíz ezer katona.”

Ki látott már uborka évadban ilyen czimet? Miért nem aszalják meg és miért nem teszik el őszire, akkor jobban hatna; avagy nincs egyéb készlet, tehát kapnak rajta és kénytelenek kipuskázni magukat?

Arról van szó, hogy tizezer évi ujoncz jutalékkal megint több fog kelleni! A lapok legalább így ujságolják, sőt egyik másik jónak látja a legujabb „véradó”-ról még ebben a nagy melegben is megütni a nagy dobot. Már mint hogy a „véradó”-ról!

Senki nem fog örülni ennek a mai napság legszenzációsabb hírnek azt jól tudjuk, de hanyat

esni se fog senki, azt is jól tudjuk. A jelen kor emberének be van már növe a feje lágya annyira, hogy a megváltozhatatlanba bele nyugszik s bármily adóemeléstről legyen is szó, oda tartja hátát mint az egykori labancz: „Ne kérdezz csak üss!” Addig fizetünk, amíg lesz miből, de hogy addig fizetnünk kell, e felett szót vesztegetni is kár. Ez ma már bevett és elfogadott politikai divat Európában s mint minden divat, pénzbe kerül. Hanem ami a „véradó” elnevezést illeti, azt még se lehet ma már olyan nagyon de strikte venni. Csak imitt-amott látunk még egy-egy föl „kriegsz medalion”-ozott katonát, aki közelről is látott háborút, más különben a hadsereg ma már nem is annyira háborus szerszám, mint közbiztonsági villámhárító és dekorázió. És pedig minél inkább nő a száma, annál lehetlenebbé teszi a háborút, ez faktum! . . .

A francziák megszokták tapasztalni azt a miniszterelnököt, ki nekik ezen dekorázió minélinkább kibővítését helyezi kilátásba, még a szegény olasz is örül neki, csak mi nem találunk benne gyönyörűséget. Pedig elnézni a havasi oláhot mikor oláh, a marmarosi rusznyákot, mikor rusznyák, a trencsényi tótot mikor tót sat. és látni akkor mikor katona, hát

van benne egy kis különbség. — Szóval ez a mi közönségünk legéletrevalóbb és drágább iskolája, de „véradó”-nak ma már minél kevésbé mondhatni, sőt ha elfogadjuk boldogult Klapka tábornokunk véleményét, a már nagy hadseregekkel a nagy hatalmak egymás közötti háboruja lehetlenség! Hát ha a tisztelt ujságíró urak a „véradó” czimet azért rántották elő, hogy annál inkább megijedjünk? Ebből az említett szempontból kiindulva nem teszszük, sőt azt tapasztaljuk, hogy a mai világban holmi adóemelésektől megijedni nem érdemes, mert egyre megy. Akár megijedünk akár nem, fizetnünk kell; és mert az ijedtség kellemetlen érzés, az van előnyben a ki nem érzi.

Egyébként sziveskedjenek a tisztelt förmedezők oly európai államra vagy országra mutatni, ahol nem így van; pedig mondhatnók, egyik se valami nagy örömet leli benne, de ezt az európai kvóta-arányt ki kell szurni mindenkinek, még nekünk is. — Biztathatja azonban a jövő nemzedéket a reménység, hogy miután a fák sem nőhetnek az édig, a hadseregek létszámának emelése is majd csak határt fog érni valamikor s a természet rendjének prosszesusa szerint be fog következni a visszaesés. De hogy mit

TÁRCZA.

Betti kisasszony.

(Egy regény eleje és vége.)

Irta: Kóbor Tamás.

I.

Az eleje.

Betti kisasszony a párisi udvarbeli műhely leghomályosabb zugában kopogtatja a varrógépet. A ki a nagy üvegablakon ekresztül néz, legfőlebb szőke kontyát látja ragyogni. Elöl, az első ablak mellett teljes nagyságában és rutságában találják Henriette kisasszonyt, a műhely első és legöregebb tagját, a kinek a keze a szeme és a nyelve sohasem pihen. Jólelkű, szaporanyelvű kisasszony, a ki barátokzik az alája rendelt társnőkkel s azon van, hogy ne érezze magát nálók idősebbnek.

Betti kisasszonynál van szebb leány is a műhelyben, de csöndesebb egy sincs. Ő beszél a legkevesebbet, ő kaczag a leghalkabban. Mintha folyton egy édes, titkos gondolatot forgatna agyában, alatomosan magában mosolyog. A nagy tükörablak, az avancement legkecsesgetőbb előnye, mintha riasztaná. Osszegubbaszkodik a varrógépe fölött s ha félkarjával felbontja a vásznakat, elrejtőzik mö-

göttük. A többi leánynak félszeme a munkán pihen, félszeme pedig a párisi udvar átjáróit kíméli. Nincs az az arra járó fiatal ember, a kit egy pillanat alatt ki nem tanulmányoznának s alaposan meg nem kritizálnának. A ki kétszer egymásután jár arra, annak a nevét is tudják már; a kit pedig mindig látnak, annak a a multja is, a jövője is nyitott könyv előttük.

A varróleányoknak ez a rejtett kaczerkodása a fiatal emberekkel igen ártatlan mulatság. Ha egyike ezeknek az urfiaknak megszólítaná valamelyiküket, sikoltva menekülnének előle. Azért Betti kisasszonyt az ő tartózkodásaért nem is kell erényesebnek tartani a többinél és azért nem tud hangosan kaczagni, azért nem mer kíváncsi lenni az arra menőkre. Betti kisasszony rejtelmes mosolygása, önfeledt magabamerülése az ébren álmódás bűvös hangulata, mely nem engedi a mánkra élni, csak a tegnapiak, melynek minden apró eseményeket újra átgondolja és a jövőnek, melynek káprázatos szineitől szinte elvakul.

Betti kisasszony a tizenhét éves leányok idilli korszakában él. Ha tükörbe néz, a saját ragyogó kék szemeiből olvassa ki a boldogságát. Apró virágokból összeálmodott tündéerkert ez a boldogság. Itt-ott egy szó, egy kézzsoritás, tán egy futólagos ölelés és ezer eskü derítik föl a

szívet, úgy táplálkozik belőlük, mint a madárka egy-egy szem buzából. A ki nézi talán nevet is ezen a furesa boldogságon s az el sem is képzelhető fényes jövődön. Ez a boldogság egy szélesszáju, kopott kabátos orvosnövendék, kóczos hajjal, beretvátlan állal és havi husz forint jövedelemmel. A fényes jövedő pedig ugyanaz a szélesszáju, esunya és buta kis legény, fekete kabátban, doktori titlussal és havonként száz forint jövedelemmel. A szerelem apró édességeit este, egy dobutcai piszkos ház folyosóján osztogatják egymásnak, a friss levegőre kiülő szegény szomszédok, szülők, testvérek jelentéében.

Az ajtó elé kikerülnek a székek, az emberek letelepednek rajtok s míg lenn az udvaron felhangzik a gyermekek zsi-vaja, a leszakadó este homályában odafenn megindul a szegény emberek kaszinózása. Betti kisasszony egyik oldalán a huga, másik oldalán Silberfreund ur, szájával a pipában. Kezdi az időn, hangosan, majd halkabban folytatják s mikor a kis huga a másik szomszédja felé figyel, Silberfreund ur megszorítja Betti kisasszony kezét és furesán néz reá. Szép időben, ha tíz órán túl is künn ülnek, az este ábrándossága elragadja őket s akkor Silberfreund ur megkérdezi Betti kisasszonyt, hogy szereti-e s szereti-e majd hiven addig, míg módjában lesz öt feleségül venni?

fognak vele nyerni? Az más kérdés, mert divatnak mindig lenni kell. Ha egyszer a háboruszkodás kimegy divatból, jön helyette más, de hogy adó és a adó émelés ne legyen? Azt még elgondolni is bajos! . . .

A spanyol vereségek.

Debreczen, július 6.

Mint előre látható volt, a spanyolok hadi szerencséje az amerikaiak ellen folytatott háboruban mindinkább elhomályosul. Az ellenmondó táviratok szövegéből kidomborodik, hogy az amerikaiak Sampson tegernagy vezérlete alatt Cervara spanyol hajóhadát Santiago kikötőjéből kizűzték.

A spanyolok minden vítézsége hiábavaló, az amerikaiak anyagi erejének túlsúlyával szemben. A pénznek győznie kell, mert az amerikaiak hasonlíthatatlanul nagyobb mértékben képesek a háború folytatására szükséges eszközöket előteremteni, mint a spanyolok.

A spanyolok részén az igazság ereje, az amerikaiak részén pedig az erő igazsága harcolt és az utóbbi győzött. A nemzetközi fejlődésnek tényleg az az iránya, hogy az államok oly mértékben érvényesülnek, amennyiben erejük van hozzá. Ugy, hogy ez az erő szinte jogosulttá is tesz mindent, amire valamely állam képes.

Csakugyan, ha Spanyolországnak nincs ereje Kubát megtartani, úgy — azt mondhatjuk, — nincs is jussa hozzá, mert az ilyen egészségtelen állapot folytonos lázadásokra és háborúkra ad alkalmat.

A spanyolok egyáltalán, tudjuk, ámbár ősidők óta tengeri nép, nem ügyes gyarmatosító, olyanok, mint az a földbérlet, a ki, amíg a föld birtokában van, igyekszik azta végletekig kizsákmányolni. A spanyolok is így tettek mindig. Maga az állam nagy mértékben megterhelte a gyarmatok lakóit a túlmagas adókkal. Ehhez járult a rossz közigazgatási rendszer, mely szinte a korrupció alagondolatát rejtette magában s a tisztviselők kapzsiságukban oly zsarolásokat visznek véghez, amelyek méltán hozzájárultak az elégtelenség feltámasztására.

Autonomiát sohasem adtak a gyarmatoknak, hanem hagyták a dolgokat odáig fejlődni, míg a gyarmatok az anya-

államtól gyorsan elszabadultak s önálló államokká alakultak, vagy idegen államokhoz csatlakoztak.

Egyedül Kuba, Porto-Rico és a Filipinni-szigetek maradtak eddig hatalmukban és most ezen területek uralmáért is ugyancsak szomorú kilátásokkal vivják a harcot. Spanyolország bünei oly nagyok, hogy azokért szükségképpen keserűen meg kell szenvednie.

A vallási fanatizmus mindent forró Számunként leperzselő szelleme volt Spanyolországnak átka. Míg az amerikai nemzet az elfogulatlan józanság képviselője volt mindig s jelen harcában is nem a dicsőséget kereste, hanem a maga elé kitűzött célt akarta elérni.

Mindnyájunk rokonszenvét méltán bírja a spanyol uralkodó család, de nem zárkozhatunk el azon felfogás elől, hogy Kuba elfoglalása az amerikaiak által olyan politikai szükség, amely elől kitérni nem lehet.

A mai spanyol állam még mindig a középkori reakció képviselője, a spanyol-amerikai háború nem egyéb, mint egy középkorban visszamaradt nemzet küzdelme a modern, felvilágosodottságot képviselő szabad Amerikával.

A nemes spanyol nemzet el nem vesztet, de bünei miatt óriási megpróbáltatásokon kell keresztülszóródnia, míg egy újabb lét megkezdéséhez szükséges szellem a nemzetben gyökeret nem ver.

Mindenestre Cuba jobban jár, ha az Egyesült-Államoké lesz, mintha megmarad Spanyolország birtokában. Nincs tehát okunk Cuba elvesztése miatt a spanyolokat sajnálnunk, annál végzetesebb következményei lehetnek ezen események folytán a jelenlegi uralkodó családra nézve. Don Carlos csak az alkalmat lesi, hogy a kellő időpontban a nemzeti becsület védelmére keljen s ezt az alkalmat bizonyára elérkezettnek fogja tekinteni akkor, ha a spanyol nemzet egyik legszebb gyöngyét Cubát elveszti. Ez a spanyoloknál a nemzeti becsület kérdésévé vált, úgy, hogy a csatatérről érkező minden hír egyszersmind az anyaországban is lázas nyugtalanságokat, sőt zavarásokat kelt.

A viharadár politikusok a háború kitörése alkalmával még abból is fegyvert vélték kovácsolni a magyar kormány ellen, hogy a monarchia akkor formális semlegességi nyilatkozatot nem tett. Vá-

dolták a magyar kormányt azzal, hogy a külügyekre a törvény által biztosított befolyását nem használja fel arra, hogy a monarchiának Spanyolország érdekeiért való exponálása megakadályoztassék. Ime az események megmutatják, hogy a magyar kormány mit sem mulasztott el ezen ügyben.

A háború már hónapok óta foly, az amerikaiak egész spanyol flottát semmisítenek meg és sehol semmi annak, mintha a monarchia beavatkoznék, vagy Spanyolországnak segélyére lenni kívánna. Ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy az ellenzéki politikusok néha mily messziről kénytelenek előránézni egyes dolgokat minden alap nélkül csak azért, hogy hátha valami kellemetlenséget okozhatnának vele a kormánynak.

Ez a tervük most dugába dől s ha ezt belátják, majd csak keresnek valami más gáncsolni való dolgot.

Ujlaki Antal.

A bankett.

Az országos középiskolai tanáregyesület közgyűlésének berekesztése után banketre gyűlt egybe az Angol királynő szállóba, hol a vendéglátó ev. ref. kollégium látta szívesen a tanárokat.

Hauer Bertalan Angol Királyné szállójának pompás nyári helyisége előkelő társaságot fogadott be. Az izlésesen felkészített asztalok mellett csakhamar helyet foglaltak a vendégek és vendéglátók. Az asztalfőn Beöthy Zsolt dr. Degefele József gróf főispán, Kiss Áron és Wolafka Nándor dr. püspökök, Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Hegedüs István egyet. tanár, Géresi Kálmán tanterületi főigazgató, Dóczy Imre felügyelő, Sinka Sándor igazgató, Dobieczyk Sándor M. A. V. üzletvezető, Márk Endre, Balogh Ferenc hittanár, Dr. Négyessy László stb.

A Rácz Károly művészi játéka mellett csakhamar fesztelen igaz jókedv támadt, Hauer kitett magáért, mert pompás ebédet adott, gyors zajtalan és pontos kiszolgálással.

A pecsenyénél felállott Kiss Áron püspök és áldomást ivott a felséges királyi párra, kik együtt éreznek a nemzettel örömeibe és bánatában. A tósztot állva halgatta meg a társaság és utána a Rácz művészi zenéje mellett elénekelt a Hym-

Es Silberfreund ur mindennap keresztül megy a párisi udvaron, bár nem láthatja Betti kisasszonyt. Olykor a kisasszonyt megfogja a sejtelem: most megy erre! S akkor mélyebben hajol a munka fölé, hogy a kontya se lássék, mert ha ezek a leányok sejtették az ő titkát, akkor elsüllyedne szégyenében.

Ezek a leányok természetesen igen jól tudják az ő titkát, mert Silberfreund ur mindennapos átjárója a párisi udvarnak s így kitudták a nevét, a foglalkozását, a multját és a jövőjét.

II.

A vége.

Az előtt a párisi udvar Budapest leglátványosabb palotája volt, most el van hagyatva, le van nézve, cipészek tanyája, csak az megy rajta keresztül, a ki a Koronaherezeg-utczából a Kigyó-utczába akar kerülni. A varróműhely azonban tökéletesen a régi. Elöl, az első helyen egy sovány, rut kis teremtes ül, akinek a keze, a szeme és a nyelve sohasem pihen. Jó lelkű, szaporanyelvű kisasszony, a ki barátokzik az alája rendelt társnőkkel s mindenképen azon van, hogy ne érezze magát nálók idősebbnek.

Az előtt Henrietta volt az a jó, öreg kisasszony, most Betti. Fölvitte heti tíz

forint bérré és igen boldog. Nyugodtan, békességesen él, nem bántja sem a mult, sem a jövő. Az élet neki a ma, mely újra kezdődik, ha véget ért. Itt ül husz esztendő óta és igen természetesnek tartja, hogy itt ül. A mi vágya van, az is itt ezen a helyen elégíthető ki. Föl akarja vinni tizenkét forint heti bérré, hogy valamit félre rakhasson magának s idővel saját műhelyt nyithasson. Egyébképen pedig csak úgy érdeklődik a szóba kerülő apró történetkéik iránt, mint a többiek. Sokszor emlékeinek gazdag tárházából ő ránt elő egy-egy mulatságos kis históriát, azzal kacagtatja meg a többieket. Szeretik is, ragaszkodnak hozzá és nem zsenirozzák magukat előtte. Mert ma a varróleányok nem olyan teoretikusan álmodozók, mint Betti kisasszony idejében. A kinek most titka van, az maga fecsegi ki s tizenkét óraker, meg este hétker fesztelenül fogadja a műhely előtt várakozó gavallér üdvözlését és kíséretét.

Betti kisasszony mesél:

— Képzeljétek, miről álmodtam ma? Az én első szerelmemről.

Derült ah-kiáltások.

— Igazán esodálatos, mert legalább tizenöt esztendeje, hogy nem láttam s legalább tíz éztendeje, hogy nem gondoltam rá. S az éjjel álmodom, hogy eljött hozzám és én azt mondtam:

— Ah, Silberfreund ur, hogy kerül ön ide?

Ő pedig egy négy krajczárost tart a kezében és azt kérdi:

— Engedelmet kérek nem tudna egy négykrajczárost váltani?

— Szívesen, mondom én és fölvaltóm a négykrajczárost.

— Kérem, hatot tetszet adni, mondja ő és elém tartja a krajczárosokat.

— En megolvassom és csak négynek találok. Ő váltig erősítgeti, hogy hat. Ezen aztán összevesztünk s talán még most is veszekednénk, ha föl nem ébredtem volna.

A kisasszonyok kacagtak ezen az álmon. Az egyik pedig megjegyezne:

— A lutriba kellene rakni.

— Már raktam is, válaszolt Betti kisasszony nevetve. Okvetlenül kijönnek a számaim. Megraktam a négykrajczárost, az 4, a veszekedést, az 13 és a szerelem számát, az 21.

— De hátha 6 krajczár volt mégis? kérdi az egyik lány.

— Világosan láttam, hogy négy volt, jelenti ki Betti kisasszony.

Azután megindul a tréfás kombináció, mit csináljon Betti kisasszony a sok pénzzel. Az egyik indítványozza, hogy menjen férjhez, annyi pénzzel már lehet férjhez menni. Ő maga műhelyt szándé-

nuszt. Másodiknak *Simonffy Imre* polgármester, szól, éltetve a vendégeket. Kiket polgármesterségének ideje alatt másodizben üdvözöl. Magvas beszédben elismeréssel szól a tudomány és művészet igazi ápolásairól, a műveltség faklyavivőiről és ékes szavakban emlékezve meg a tanárok áldásos működéséről, őket éltette, mint akiknek kezében van letéve az ifjuság és ezzel együtt a nemzet jövője. *Sinka Sándor* a debreczeni ev. ref. fagymnasium igazgatója kelt fel most és érczes hangon az ő kedves modorával szép köszöntőt mondott *Beóthy Zsoltra* a tudósra és a tanáregyesület érdemeiben gazdag elnökére. Rámutatott azon üdvös eredményre, melyeket egymásután teremt meg a tanáregyesület a *Beóthy Zsolt* szellemének segítségével. Ki éjnapot egybevéve igaz lelkesedéssel mozditja elő a magyar tanárság anyagi és szellemi érdekeit. Dr. *Bodiss Jusztin* a pannonhalmi I. Benedekrend tudós tagja emelt azután poharat a ref. egyház és főiskolára üritve azt mint olyan tényezőkre, melyek nemesak a tudásnak voltak minden időben mesterei, hanem művelték a sziveket is, beleültetve azokba a szeretet virágát. *Kovács Sándor* akadémiai dékán a kollégium nevében üdvözölte szép beszédben a vendégeket, míg *Beóthy Zsolt* pr. remek képekben és találó fordulatokban gazdag beszédben a tiszántuli ev. ref. egyházkerület ősz püspökét, a szelid lelkű és apostoli szellemű *Kiss Aront* köszöntötte fel. Majd Dr. *Varga Samu* pannonhalmi benézés, a tudós bibliografus Debreczen sz. kir. város főispánját *Degenfeld József* grófot és a város polgármesterét *Simonffy Imre* királyi tan. éltette, szép szavakban említve fel érdemeiket, melyeket egyházuk és hazájuk körül szereztek. Hegedűs István egyetemi tanár szól ezután s megemlékezve Debreczen sz. kir. város áldozatkészségéről, melylyel 100,000 adott egy piarista főgymnáziumra, panaszt emelt a hazafias és tudós kegyesrendiekre, kik évszázadokon keresztül a magyar művelődés, nemzeti irány és tudás apostolai. *Dóczy Imre* középiskolai felügyelő, kinek erős és szép hangja még szebbé teszi eszmei szárnyalatu felszólalásait. *Négyessy László* dr. a tudóst, a magyar verstan meszt, az egyesület főtitkárát éltette. Utánna nyomban *Balogh Ferencz* hittanár állt fel s mondta el következő remek ósztját:

Az értelmiség e főnkölt ünnepélyén nem maradhat néma a debreczeni ref. kollégium legrégebb tanszaka a *theologia*, annyival kevésbé, mert egyházi jellegű tanfériak emelt lelkű nyilatkozataira visszhangot kell adnunk.

Nemrég a pusztá remény idejében, zengő a költő s vele milliók „jönni fog egy jobb kor” — az a jobb kor már kezdetét vette, beállt, mert a jelen nem egyéb, mint a szakadatlanul érkező jövő. A történelem világát és korokat megfordító döntő eseményei századok multán ismétlődnek; a 14—15-ik századi reneszánsz (a tudományok feléledése), a tökély törvényei szerint, szebb és dicsőbb kiadásban e század 2 ik felében, a magyar géniusz földön, újra megjelent: újra született tanügyünk, a tudományok feléledését, a számoszó iskolák, másfelől az ezer karu és ezer elméjű tanáregyesület viszi elő, felekezeti és nem felekezeti erőknél egy célra vivő össze működésével. A magyar reneszánsz az a jobb kor, imé feltetstett, hőseit üdvözöljük itt most.

Szépen értelmezte egy angol író a haladást eképen: az nem más, mint „emberi nemünknek Isten felé mozgása.” E haladás biztosítása a felvilágosult felekezetek segítségével megtörténhetik.

Két nevezetes eseményt kell felemlitenem: 529 ben zárult be keleten Athen ben az utolsó pogány iskola; ugyanazon évben nyílt meg nyugoton a Casinó hegyén az első benézés zárda és iskola, első fénylő lámpás sutána Európaszerte a lámpás sorozatok; majd nemzetünknek a pogányságból kibontakozásakor Pannonhalmán az első kolostor és iskola. Láttá e rend nemzetünk államháza születését s azóta hazafiasan munkálta a nemzeti tanügyet. Majd a 16-ik századi ujjászületéskor, 1550. után gyult fel egy újabb lámpás Debreczenben, a mi főiskolánk. A chalcedoni zsinatkor is (451. Kr. u.) teljes ágazatra oszlott volt a keresztény egyház, a 16 ik században szinte új helyzet állott elő s azóta itt világol az ifjabb testvér. Illó és kötelesség, hogy a hazai reformatio bölesője a másik műveltség bölesőjének képviselőit megtisztelje, méltányolja.

Igen! a magyar égbolton a műveltség hatalmas *szivárványa* ivelik át, egyik vége Pannonhalmi magaslatáról indul, másik a magyar alföld e talaját éri a földet, a két vég ma itt találkozik. A rege szerint a szivárvány alulról szívja

fel a nedvet. Hadd szívja az mindenik végével az ősz hazai talajból a jellemerőt, dolgozza fel közös magyar hazánk tudományos haladáson önnön szellemét. Mindnyáján a haza fiai vagyunk. Éltetem a hazai műveltség Pannonhalmáról jött munka társait, szent és nemes akarattal építsük tovább az évezred ujló korszakát, közös jövőnk.

A taps és éljenzés lecsillapulta után *Négyessy László* dr. emelt poharat az országos, de különösen a debreczeni sajtóra, szellemesen beszélve el azon emeltyüket, melyek a közművelődést minden időben előmozdították. Ilyeneknek mondta az egyházat, a tudományt és a sajtót, mely a nemes eszmék hű fegyverhordozója volt.

A világot mozgató tényezők közt legelső volt az egyházi — ugymond, mely szeretettel ölelte keblére az emberiséget, meggyújtotta a hit szövétnekét és a tudás világát. Második volt az iskola, mely kezdetben szolgálóleánya volt az egyháznak, később azonban megértve egymás nagy hivatását karöltve boldogította a hit és a tudós emberek. Ismét később, a protestantizmus a sajtót teremtette meg, ezt a hatalmas erőt, melynek forrásából üdítő víz fakadt fel, ápolva egyházat tudományt és művészetet egyaránt. Es a sajtó később idők folyamán nagyhatalommá nőtte ki magát, védőjévé vált az igazságnak, apostola a felvilágosodásnak istápolója a tudomány és művészetnek. — Eppen ezért a munkájaért a sajtó megérdemli a gondolkozó világ tiszteletét s azért a szónok poharat emeli az országos sajtóra és mivel arról értesült irányadó körökből, hogy a debreczeni sajtó minden időben hivatása magaslatán állott és a mostani országos középiskolai tanáregyesület közgyűlésének érdekében is hasznosam működött, egyszersmind áldomást iszik a debreczeni sajtóra és képviselőire áldást kívánva továbbá működésükre.

Wolffka Nándor dr. püspöklébanos általános tetszés közt éltette a debreczeni ref. egyházat, mely nem csak komoly tudósokat nevel a hazának, hanem a tudósok szívére a lelki nemesség és igaz keresztény szeretet virágaival ülteti be. *Tiber Agoston* tanár a rendezőbizottságot és annak lelkét, vezetőjét *Márk Endrét*, a kollégium főügyészét éltette biztosítva őt, hogy a magyar vendégszeretet kedves

kozik nyitni s már szerződött mind a leányokat magához. Tréfásan folyt a szó, de lassankint a bohókás terelgetésekbe belecsuszott a remény, melegítette a szívet és fölizgatta az agyat. *Betti* kisasszony egyszerre csak hallgatag lett és mélyen a munkája fölé hajolva, álmódott a holnapi gazdagságról. Végig álmódta, mint látja a lottóban bekarikázva az ő számait, mint ront be az örömhírről a műhelybe, mint veszi át a pénzt, keres helyiséget magának. Végig az egész rózsás jövő megjelent előtt és eltöltötte édes boldogsággal.

Midőn este lefeküdt, nem tudott elaludni, tovább szövögette álmait. Terelgetés közben a mult éjjeli álom is eszébe jutott; *Silberfreund* ur, a ferdeszájú, első szerelme, s az egyik leány megszólalása: Menjen férjhez, annyi pénzzel már lehet férjhez menni. Nappal rá sem hederített erre a beszédre, de most a fölizgatott képzeletbe beleaggatott ez a szó; menjen férjhez, legyen asszony. Az ifjúkori álmok késő visszfénye derengett beane, újra álmódott nem *Silberfreund* ur négykrájzárásairól, hanem arról, hogy azt mondja neki: Most már gazdag vagyok, most már nem kell a pénze kedvéért más feleséget venni.

A műhelyben tovább folyt a tréfás terelgetés a ternóról. Mindenki tréfált

és mindenki már komolyan várta, hogy este bekarikázzák a *Betti* kisasszony számait. *Betti* kisasszony is kacagott a kacagókkal, de csodálatosan érzélgős fájdalom szorongatta a szívet. Mintha ez a lottó-huzás nemcsak egyszerű pénzbeli szerencsejáték volna, hanem az ő megvénült és hirtelen megifjult szívének a kérdése. Mintha feleletet lesne a számoktól arra a régi, elfeledett, együgyű kérdésre: szeret-e? nem szeret? A munka lehanyatlott a kezéből, soha olyan keveset a szorgalmas műhelyben nem dolgoztak, mint azon a napon.

Végre hatra járt az idő. A lányok összecsapták a vásznakot és a kis inaslányt a lottóhoz szalajtották: tudja meg a legujabb számokat. Soká kellett rá várni. Mig a kis lány odajárt, mindenki elfogulatlanak akart látszani, de szinte reszkettek az izgatottságtól. *Betti* kisasszony lemondott a tettetés hiába való kísérletéről, odaállt az ablakhoz és homlokát odaszoritotta a hideg üveghez. Mondhatatlan fájdalom töltötte el a szívet, mintha első szerelmében most újra csalódott volna.

Egyszerre csak befordul a kis lány a párisi udvarra. Szaladva jött, kezében egy keskeny papírszelettel. A lányok megdermedten várták, senki sem mert elébe menni. És mindenki iparkodott

arra gondolni: nem jöttek ki, abban a babonás reményben, hogy akkor annál inkább kijöttek.

A kis leány átadja a czédulát *Betti* kisasszonynak. Néhány másodpercig megfordítva tartja a kezében: nem meri megnézni. Aztán tétovázva fordítja meg. A lányok egy bogba verődnek körülötte, egymás fején keresztül nézik a czédulát.

Betti kisasszony keze lehanyatlik.

— Nincs, mondja, aztán nyomban közömbös akar lenni.

— Csak a tizenhárom jött ki, mondja, erőlködött hangon, 4 helyett 6. 21 helyett 47.

Aztán hirtelen kapja magát és megy.

Az uton egyre a számaira gondol.

— Mégis csak 6 volt, neki volt igaza, gondolja magában, rosszul magyaráztam az álmot. De hát a 21? Hisz ez a szerelem száma, 47 pedig élet-halált jelent!

Mire hazaért az ő szegényes, kis lakásába, tisztában volt ezzel a rejtélylyel is. Leborult az asztalra és engedte folyni a néma könyvet.

Az álomnak van igaza, 47 et kellett volna rakni, mert az első szerelem az élet is halál kérdése.

emlékeivel távozik a tanár egyesület Debreczenből.

Végül lapunk felelős szerkesztője állott fel és körülbelül a következőket mondta:

Mélyen tisztelt Uraim!

Mint a helyi sajtó igénytelen tagja és annak helyi elnöke édes érzéssel, mély hálával és benső köszönettel köszönöm meg úgy a magam, mint hirlapíró társaim nevében azon kedves szavakat, melyekkel Négyessy László dr. ez ünnepélyes alkalommal, midőn Debreczen sz. kir. város és a nemes ref. egyház a tudás és műveltség apostolait szívére öleli — a helyi sajtóról megemlékezni méltóztatott.

Azt mondják és a tapasztalás szembezőkő példái igazolják, hogy a sajtó, még ha kisebb körben mozog is — nagy hatalom. Nagy hatalom — értem a becsületes sajtót — nemcsak azért, mert az eszmék megérlelésére használja fel szellemének sugarait, lelke melegségét, hanem azért is, mivel minden időben a szépet, igazat és jót kultiválja, a bünt a magyar hirlapírás művelt hangján ostromozza; az elnyomottakat felemeli, a tudományt szolgálja, a művészetet lelkesítő szavával istápolja, egyszóval a legnemesebb érdekeket szolgálja.

Vagyis a sajtónak, mint nagy hatalomnak az eszmék harcában kell, hogy irányítójá legyen a tisztesség, vezérlő csillaga az igazság, phároszi lángja a hazaszeretet, imádsága a nemzet boldogsága, féltett kincse a társadalom becsülése, tiszteletreméltó érzése a mások becsülete.

Csakis úgy várhatja a sajtó a közönség osztatlan elismerését, bizalmát és szeretetét s ha a sajtó itt-ott elveszti hitelét, én nem hibáztatom a közönséget, hanem azt a sajtót, mely az emberi szellem aberrációit beleviszi abba a világba, mely csak akkor tiszta és tiszteletreméltó, ha az önérdekeket mellőzve, egyedül az eszmék szövetségével jár az emberek közt tiszta jellemmel, sziklaszilárd meggyőződéssel, mely sziklából az igazság vize buzog fel, üdülést és erősséget, elismerést és biztatást nyújtva azoknak, kik férfilelkük erejét áldozzák fel a haza, egyház, társadalom és köz javára.

A sajtót ezen munkájában első sorban a tanárok támogatták mindenha. Tudásuk színmézt, nemes idealizmussal telt lelkük legszebb virágait adják át nekünk hirlapíróknak, testvérünk a munkában, vezetőnk a tudásban, társaink a nemes eszmék meglétesítésének nagy és fárasztó munkájában.

Ennek a barátságos érintkezésnek tudom én be azon magas röptű szavakat, melyekkel Négyessy László dr. a helyi sajtót meglátogatni sziveskedett. És mi hirlapírók midőn ígérjük, hogy gyönyörű szavait hálás érzéssel őrizzük meg mindenha lelkünkben s Mindenható áldását kérem e pohárral kezemben az országos középiskolai tanáregyesület tagjaira és feltekintve az égre áldom az Istent, ki hazánknak — irodalmunk dicsőségére olyan férfiut adott, mint dr. Beöthy Zolt!

A társaság még azután vidám beszélgetés közt együtt maradt, majd nagyjából a Zenedét látogatta meg, hol Simonffy Emil igazgató fogadta őket. Steinacker tanár szépen zongorázott, majd Gyomlai b.-pesti gyakorlóiskola-tanító énekelt érzésteljes szép hangon.

A Zenedéből — kereskedelmi akadémiába mentek, hol meglátogatták a pompás berendezésű termeket az igazgató kalauzolásával. Innen továbbhaladva a nagytemplomot tekintették meg.

A vendégek egy része nemcsak a ev. ref. templom belsejét nézte meg a jó kedélyű Dr. Nagy Zsigmond tanár kalauzolásával, hanem még a toronyba is felmentek és megnézték a Rákóczy nagy harangját s gyönyörködtek a szép kilátásban, mert innen belátható az egész Debreczen és környéke. — Gyönyörködött látvány onnan tekinteni szét, és le a földre, a nyüzsgő ember tömegre, honnan csak apró hangyaként tűnik fel a jövő-menő s nyoma sines bájnak, rózsareznek, csábító szépségnek.

Ma vendégeink a Hortobágyra mentek ki, hol a város megvendégeli őket.

Előfizetési felhívás!

A Debreczeni Ellenőr, mely huszonöt év óta szolgálja lankadatlan buzgósággal a liberális ügyét és egy pillanatra sem tért le arról az utról, mely az igazi szabadelvűség útja, a jövőben is ezen a mesgyén halad, mert tudja, hogy csakis a szabadelvű eszmék szeretete teheti nagygyá hazánkat és nemzetünket.

Huszonöt éves múlt van a hátunk mögött s az a zászló, melyet huszonöt év előtt felvettünk, most is oly tiszta, mint akkor, midőn azt lapunk megindításakor kibontottuk.

És most, midőn ez új évnyegyedben lapunk tisztelt olvasóközönségét arra kérjük, hogy becsületes munkánkban szellemi és anyagi támogatásban részesítsen, egyben ígérjük, hogy a modern hirlapírás minden szellemi erejével és technikai eszközével arra fogunk törekedni, hogy olvasóink pártolását meghálálhassuk.

Lapunk előfizetési ára a régi marad:

Egy évre . . .	10	frt	—	kr.
Fél " . . .	5	"	—	"
Negyed évre . . .	2	"	50	"
Egy óra . . .	1	"	25	"

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Göwozy-egyesület „Ötthon“-a Keresek. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfelvételek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

— Az országgyűlési képviselőválasztók 1899. évi névjegyzéke Roncsik Lajos tanácsnok hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve, hol naponként 8—12-ig d. u. 2—6 óráig a választó joggal bíró polgárok által megtekinthető esetleg le is másolható. A megtekintésre kitűzött idő f. hó 10-én jár le.

— Dalosegyületünk hangversenye. A mi érdemekben és dicsőségben gazdag dalosegyületünk tegnap este az országos középiskolai tanáregyesület köztünk idéző tagjai tiszteletére hangversenyt adott a Nagyerdőn. Mint mindig, úgy most is csak a legnagyobb dicsérettel szólhatunk a hangversenyről, melynek vezetését nemes büszkeséggel töltheti el az a tudat, hogy vendégeink, kik jobbára országvilág látott emberek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a magas művészi színvonalon álló dalosegyületről. A hangverseny, illetve dalos est legszebb része volt az, midőn dalosaink Rácz Károly hatalmas művészi lelkével együtt énekelték a Rákóczi. Eljenzés és taps zugott fel a holdvilágos éjszakában s a dalt, melyben benne van a magyar nemzeti érzés, öröm és sajtó bánat, a magyar nép szíve, lelke, megkellett ismételniük. Sajnos, hogy a Dobos pavilonról nem sok jót mondhatunk. Rendetlenség, fejtelenség volt tapasztalható egész este, az ételhez jutás valóságos küzdelemmel járt, nem is említve azt a durvaságot és neveltelenséget, melyet néhány vendég kénytelen volt elszenvedni a személyzet egyik-másik önmagáról megfélekedett tagjáról.

— Összeírás. A hortobágyi legelőn f. 1898. évben legelő jószágállományra nézve a legelő-adókiadás alapjául szolgáló jószágösszeírásai lajstrom elkészítettvén felhívatik az érdekelt gazdaközönség, hogy az adószámvevői hivatalban (városház, kis tanácsterem) f. 1898. július hó 5-től július 25-ig közszemlére kített összeírás lajstromot betekintvén, esetleges kifogásait az adószámvevősnél a fenti határidő alatt annyival is inkább jelentse be, miután a későbbi felszólamlásoknak hely nem adatik. — A városi tanács.

— A zsaroló pénzügyőri szemlést. Bánk József pénzügyőri szemlést és Erdélyi István díjnok zsarolásai ügyében a vizsgálóbíró egyszóval folytatja a nyomozásokat. Számosan vannak azok, kiket Bánk és Erdélyi megkárosított. A zsaroló társaság az ügyészség fogházában van, a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte mindkettőt. Bánk és Erdélyi tegnap terjedelmes felelőbeadást adtak be a törvényszékhez a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyező végzése ellen, melyben a vizsgálóbíró végzésének megsemmisítését s szabadlábra helyezését kérik.

— Kertségi szabályzatok. A városi tanács közelebb megbizta a rendőrfőkapitányt, hogy a kertségek érdekelt szőlőbirtokosait hívja fel olyan szabályzat készítésére, amely a város belterületéről szóló szabályrendelet határozatait nem érintve, az előreláthatólag még sokáig kertségi jeleggel bíró kert-területek belügyeit rendben tarthatja.

— Zsákvarrás a fogházban. A helybeli ügyészség fogházában a rabnők egyrésze zsákvarrással és faldozással foglalkozik. A gazdaközönséget ez uton hívja fel a felügyelőség, hogy zsákmunkáikat a fogházban végeztessék. Bővebb felvilágosítás e tárgyban, hivatalos órák alatt a fogházi irodában szerezhető.

— Kivándorlás akadályokkal. A Romániába kivándorló magyaroknak sok baja akad a határon. Ha okmánybeli felszerelésük nem felel meg a román kormány erre vonatkozó határozatának, akkor nem eresztik át őket a határon. Vannak azután hiábavaló felszólalások és kellemtelen surlódások, amelyek csak úgy volnának elkerülhetők, ha a kivándorlók a román kormány határozatának eleget tennének. A belügyminiszter felszólítja a törvényhatóságokat, hogy figyelmeztessék erre a kivándorlásra készülő magyarokat.

— **Ártatlanul gyilkossággal vádolva.** Mintegy másfél óval ezelőtt történt, hogy a h.-dorogi határban Molnár György gazdálkodó szolgálóját meggyilkolva találták. A csendőrség erélyes nyomozást indított a tettes kinyomozása s kézzekerítése iránt s az egyik kihallgatott tanu terhelő vallomást tett, sőt határozottan állította is, hogy a gyilkosságot a meggyilkolt gazdája, Molnár György követte el bosszúból, a miért a szolga a múlt évben egy tehenének a lábát eltörte. A csendőrség ezen vallomás alapján letartóztatta Molnár Györgyöt s a debreczeni ügyészség fogházába kísérte. A vizsgáló bíróság tovább folytatta a nyomozást s Molnár György a vizsgálat folyamata alatt két hétig le volt tartóztatva. A vizsgáló bíróság nyomozása során kiderült, hogy Molnár György teljesen ártatlan s nyomban szabadlábra is helyezték. A vizsgálat tovább foly a gyilkos kiléte iránt.

— **A cukros ember.** Weisz Salamon nagyon megkeserítette tegnap Guttman Mayer sütemény- és cukorkereskedő életét. Salamon ugyanis a Guttman süteményét árulhatta. Tegnap is elvitt egy kosárral, de nem tért vissza. Elvitte előzőleg lopva a munkakönyvét és a motyóját is. Guttman most a rendőrséggel keresteti a cukros embert a sütemények árával.

— **A poéta sorsa.** A hivatalos lap tegnapi száma hozta a következő kinevezést:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Palágyi Lajos író a hódmezővásárhelyi állami polgári fiúiskolához, XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába, segédtanítóvá nevezte ki.

A Budapesti Közlöny tegnapi száma egy tanulmány a kor történelméből. A magyar írói gárda egyik legtehetségesebb tagja. A magyar hírlapiradalomnak büszkesége volt egykor a Pesti Napló. A magyar írók elitje kereste fel hasábjait s örült, akitől elfogadott valami közölni valót e lap. S akkor a Pesti Naplónak Palágyi Lajos volt helyettes szerkesztője. Az idő kereke pedig elkezdett forogni sebesen. A fiatal poétát egyik csapás a másik után érte: ellenségei támadtak azok között, akik tehetségben kisebbek, de a stréberségben nagyobbak voltak nála. Ezek nem türtök meg maguk között. A beteges, ideges természetű fiatal ember ideig-óráig tagja volt több napilap szerkesztőségének s kitünő munkaerejét nagyrabecsülték mindenütt. De aztán egy ellensége mindig csak kiturta helyéből. Utóbb már nem is keresett állást. — Ha az „Othonban” elunta magát, akkor hazament eszdes Rozs-utcai lakásába s ott irogatta valamelyik szépirodalmi lap számára az ő fájdalomtelt verseit. A hivatalos lap tegnapi száma végre arról hoz hírt, hogy Palágyi Lajos biztos kenyérbe jutott. És amikor mi gondolkozásba merülve olvassuk a hírt, akkor talán a Rozs-utczában felragyog egy poéta arca az örömtől és megnyugodással néz a jövőbe, mert hisz ő most már segéd-tanító a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatában.

— **Köteles példányok portómentessége.** A belügyminiszter legújabb rendelete értelmében a nyomtatók, illetve kiadók kötelesek a nyomdatermékekből egy példányt statisztikai adatok gyűjtése céljából a m. kir. központi statisztikai hivatalnak beküldeni. A kereskedelmi miniszter ennek kapcsán utasította az összes posta és távirat hivatalokat, hogy ezeket a nyomdatermékeket, — ha a borítékban vagy czimszalagon a beküldő neve föl van jegyezve — portómentesen kezeljék.

— **Sörtésvész.** A Nyiregyháza-hoz tartozó „Királytelek” tanyán gróf Desseffy testvérek uradalmában levő sertesállományban a sertesvész fellépett. Miután a város határában már 5 külön fekvésű tanya, illetve udvar fertőzve lett, a város egész területe zár alá vétetett.

— **Hamis vagyonátruházások.** Ismeretes a bukott kereskedőknek az a szokása, hogy üzletüket eladják, vagy társas cézzé alakítják egy napról a másikra s így igyekeznek hitelezőiktől szabadulni. A budapesti és bécsi védőegyesületek a magyar kormányhoz felterjesztést intéztek e tárgyban, melyekre most válaszolt a budapesti főügyész. Megnyugtatta a védőegyesületet a felől, hogy a budapesti kir. ügyészség a hazai kereskedelem és hitelviszonyok megrontására vezető ilyen üzelmek ellen általában kötelességéhez képest, mint a főügyész külön utasítása folytán is mindig teljes szigorral és erélyvel fog eljárni és a büntető törvénykönyvnek több okból sürgetett novelláris pótlásakor a hitelezési csalásokra vonatkozó szakaszok iránt is állást fog foglalni.

— **Czigánytilus.** Nagy a baja négy csanádi ujmagyarnak. Pedig nem is földosztó czuczilisták, csak olyan kisebb kaliberű házhelyosztók, akik a faluvégi vályogödrökben építik fel kastélyukat, még sem tudnak ily ingatag alakra se szert tenni, azért a következő levélben keresték meg a főszolgabíró egy kis igazságért:

„Kerem Sepen Sekintetes Föl Solga Bira Kérnek egy kis ház hejet Minden ki kapot egyegy kis ház helyet aki nem ide való születés tgyak én nem kaptam pedig én ide való születés vagyok mint négyen Stauz János Nabadán Dalamár Tuzi János Miháj Miklos Mink Négyen nagyon Sepen Kérnek Tekintetes Föl Solgabíró hogy Adna egyegy kis ház hejet Mert a mireg apánkis ide való születés mik négyen kérnök szépen Minkis a Tekintetes Főszolgabíró, hogy kapnánk egy egy kis ház hejet mink négyen Stauz János Nabadán Demeter Tuzi János Miklós Miháj Mivel hogy Mink mivel kénj eszta kis ház hejet Lögyön Sives Agyon a tekintetes Ur Solgabíró.”

TÁVIRATOK.

A háború.

A sanjagói katasztrófa.

London, július 5.

A sanjagói csata roppant veszteségeket járt a spanyolokra nézve. 1300 spanyol és maga Cervera tengernagy az amerikaiak foglya lett.

Madrid, július 4.

(Este 7 óra 30 peres) Sanjago de Cubaából érkezett hivatalos távirat szerint Cervera hajórajja egy óra hosszaig tartott tüzelést folytatott az ellenséggel, azután eltűnt nyugat felé üldözve az amerikai hajóhadtól, a mely öt páncélos hajóból és több kisebb hajóból állott. A spanyolok két torpedó-zuzó-hajót vesztettek.

Az amerikai csapatok főparancsnoka felszólította Sanjago de Cubát, hogy adja meg magát, különben bombáztatni fogja a várost. Holnap délelőtti tíz óráig időt adott hogy ez idegenek, az asszonyok és a gyermekek eltávozhassanak a városból. A spanyol parancsnok azt válaszolta, hogy az ő kötelessége azt parancsolja, hogy a helyet megvédelmezze.

Madrid, július 5.

(Hajnali 3 óra). Blanco tábornok hivatalos távirata megerősíti, hogy Cer-

vera hajórajja eltávozott Sanjago de Cubából és keresztül tört az ellenség sorain. Délelőtti 11 órakor Cervera a legnagyobb sebességgel nyugat felé indult.

New-York, július 4.

Az Ewening Telegraph jelenti Sanjago de Cubából: A spanyol hajók élükön a tengernagy hajójával, elhagyták a kikötőt és a part mentén nyugat felé mentek. Az amerikai páncélos hajók valószínű golyózáport röpítettek utánuk. A spanyolok viszonzták a tüzelést. A Cristobal Colon és az Almirante Oquendo, valamint a Vizeya spanyol hajóknak vissza kellett vonulniok a part felé. Az amerikai hajók közül csupán a Gloucester sérült meg.

Madrid, július 5.

(Hajnali 2 óra 16 perc.) A Fabra-ügynökség jelenti, hogy a miniszterek, a kik épen minisztertanácsot tartottak, a tanácskozásról való távozásukkor kijelentették, hogy Cervera hajórajáról nem tudnak egyebet, mint a mit a hivatalos távirat közöl. Arról sem tudnak, hogy az amerikai segédszervezetek megérkeztek volna a Filippi-szigetekre. A hadügyminiszter kifejezte azt a hiedelmét, hogy Cervera tengernagy utban van Havanna felé.

Sanjagó megadta magát.

Washington, július 5.

Hir szerint Sanjago de Kuba megadta magát; de ez a hír még megerősítésre szorul.

Cervera.

Washington, július 5.

A tengerészeti miniszterium Watson tábornoktól táviratot kapott, a melyben jelenti, hogy az amerikaiak és Cervera hajórajja közt folyt harcban 320 spanyol elesett, 160 megsebesült és 1600 foglyul esett.

Müncheni magyar szocialisták.

Basel, 1898. július 6.

Nem czélem ez alkalommal a szocializmus Rousseau Contrat Social című művével megindult proet contra eléggé megvitattott s ma már messze terjedő irodalommal rendelkező kérdésében a vélemények számát egygyel ismét szaporítani; de kötelességemnek tartom rámutatni arra a rám müncheni tartózkodásom alatt megdöbbentő hatást gyakorló szocialisták irányzatára, mely az ott tanuló magyar iparosok között uralkodik.

Mindig igaz marad, hogy az ellentétek egymást kiegészítik s a fény nem képzelhető árnyék nélkül. A művész világ európai központján, hol a költői phantasia elragadó, bámulatbaejtő alkotásai által mintegy testbe varázsolja az eszményi világot, nem hiányzik az ellentét sem, mely a mai kor divatos materialisták irányában nyilatkozik és az emberi geniet is a pénzhajhászás egyik természetes eszközévé igyekszik alácsontítani. A modern művészetet s a régi kor alkotásait iránt való kegyeletet egyiránt ápoló közszellemű város, mely a legkülönbözőbb nemzetiségű és társadalmi helyzetű elemeket fogad magába, fészkevé lett a társadalmi betegségek számtalan nemének. A fény mellett, a művészi szép iránti lelkesedéssel kapcsolatban, ott kell lenni az árnyéknak is. És ez egyoldalról a nemzetiségi gyűlölködés, mely a különböző még dél és észak-németországi elemek közt is fennáll; más oldalról a megélhetési iránti lázas verseny, mely a materialisták törekvést életezzé teszi.

Továbbmenve azonban e materialis-

tikus törekvés, mit a magam részéről még nagyobb ferdeségnek itélek, tanuló, iparművészeti pályára készülő ifjakat is magával ragad, kik Münchenbe nem azért mennek, hogy szép iránti érzékeket és művészi hajlamaikat fejlesszék, hanem mert — mint az ottani magyar iparosok ifjusági egyletében hallottam — ott jobban megfizetik munkáikat, mint otthon. És nem továbbképző iskolákba iratkoznak be, hanem egyes mestereket keresnek fel, válogatva közülök a melyik jobban do-
tálja őket.

Sokan úgy gondolkozhatnak, miszerint az iparos ifjuságnak műhelyben kell szép iránti érzékét fejleszteni gyakorlat által. És e felfogás teljes mértékben helyes. Azonban, ha jobban szemügyre vesszük a dolgot, a mesterek közül elég sokan vannak, kik tehernek tartják munkásaiknak utbaigazításokat adni, a helyett szivesebben levonnak fizetéseikből. Ugyan lehetne-e ezen dolognak egyéb következménye, minthogy éppen a főczélt, a szép iránti érzék fejlesztését eltevesztve szemelől beállanak a külföldön tanuló ifjak is a szocialisták táborába s szájjal akarva boldogságra jutni képesek sokszor hónapokig semmittevésben tölteni az időt, mintsem csekély fizetés mellett dolgozzanak. Miután a legtöbb műhelybe ily gondolkozásmódot tapasztalhat a fiatal ember a munkások között, teljes joggal fel lehet tenni a kérdést: vajjon szolgálhatnak-e a műhelyek a szép iránti érzék fejleszthetőségének kielégítő eszközeiül? En kétségbevonom. Egy iparos ifjunak is iskolában kell megszerezni a helyes alapot a mesterségében való biztos járatosságra nézve. És míg mesterségét tanulja ne törekedjék csekély tudását megfizettetni, melyet úgy sem érhet el. Akkor bizonyára meg lesz kimélve attól, hogy mesterségében járatlan maradjon s egész életében ifjusága haszontalanul eltöltött éveit sirassa. Korántsem akarom én ezzel azt mondani, hogy az iparos ifjak műhelybe ne dolgozzanak. Igenis az rájuk nézve nagyon szükséges. De míg tanulók s különösen mint inasi éveikből felszabadított kezdő mester-legények, külföldön szereznek magoknak tapasztalatokat, ne tevésszék szem elől a főczélt, a tanulást csupán azért, mert a mesterek szerintök csekély fizetést adnak nekik. Ha pedig járatosak mesterségükben ne töltsék külföldön idejüket, mert itthon is bizonyára megkapják munkáik után a kellő jutalmat.

Midőn müncheni tartózkodásom alatt meglátogattam a magyar iparosok ifjusági egyletét, örömmel adtam affeletti kifejezést, hogy távol a hazától egy magyar egyesület áll fenn, mely erősíti tagjaiban az összetartozás érzetét s gyámolítja azon nemes törekvéseiket, hogy a hazának tudósokkal és művészetekkel visszatértek után hasznára lehessenek. Feleletökben azzal leptek meg, miszerint ők nem vágnak vissza hazájokba, mert ott megélhetésük lehetetlen. ők nemzetközi szocialisták. És e közszellemmel fogadják a Münchenbe tanulás végett kimenő fiatalabb társaikat, kik elég erőtlenek rájuk teljesen hallgatni. Ugyan ki ne láthatna e dologban valami elszomorító, valami megdöbbentő jelenséget? A rokontalan magyar nemzet fiai közül akadnak, kik külföldön és pedig olyan nép kebelében, mely féltékenyen őrzi nemzeti sajátosságait a német birodalom kebelében is, egyesületet alapítanak a nemzetközi szocializmus ábrándjainak ápolására. Negyven ötven magyar ifju van ily gondolkozásban, igyekeznek kebelében elhallgattatni a hazaszeretet esodálatos erejű érzését s megfosztva lenni az emberi szív egyik legdrágább, legédesebb kincsétől. Füllereiből pedig nem beteget segítyel, hanem olyanokat, kik dologtalanul hónapszámra töltik idejüket. En ezt a sajnálatos, megdöbbentő gondolkozásmódot az éretlenség gyümölesének szeretném

egyszerűen deklarálni, ha az egyesület vezetői más tekintetben teljesen helyes, komoly gondolkozású emberek nem volnának. De így egy veszélyes társadalmi betegségnek itélem.

Sokan talán azt mondhatják, hogy nincs szüksége a hazának oly fiakra, kik iránta való szent kötelességökről egy percre is megfelelhetnek. En nem így gondolkozom. Da arra tekintek, hogy mily nagymértékű a kivándorlás hazánkból, mily sok magyar tölti napjait, áldozza munkaerejét idegen népek boldogítására nem is lehet ily felfogásba lennem. Míg a kis Schweicz németajku lakói a német grammatikusok azon törekvése ellen, hogy az irodalmi nyelvet beszéljék mindenütt, dialektusaikhoz, mint nemzeti sajátosságaik egyik legjellemzőbb alakjához, erősen ragaszkodnak; míg a dél-németországiak nemzetiségű jellegöket az északiakkal szemben, mint különbséget, mindenáron fennakarják tartani: addig nálunk a külföldi, sajátosságaikhoz anyira ragaszkodó nemzetiségektől elárasztott Magyarországon magyar ifjak nemzetközi szocialista elveket pengetnek. Ugyan nem kell-e szent kötelességnek tartanunk megmenteni őket ez ábránd világtól, hogy lássák és itéljék meg magok mily téves gondolkozásban vannak, mily veszélyes lejtőre jutottak?!

És ha tekintetbe veszem, a mit baseli tartózkodásom alatt tapasztalok, hogy mily odaadással, fokozott készséggel karolja fel e város is valamint az egész Schweicz épen az iparosok ügyét; ha látom, mint igygyekeznek egyes magántársulatok is pl: a baseli közhasznú társaság esti iskolákkal még iparos tanulók számára és vasárnapi iskolát még iparos legények oktatására is, hol 800 segédnél több tanuló fogalmazást és rajtot, mi nálunk máig sinez keresztül vive: Schweicz egyik nagy paedogusának a szegénynevelés apostolának Wehrliknek nyilatkozásában látom a megmentetés egyedül kivihető, helyes módját: „Ajándékoz a szegényeknek kenyeret, pénzt, ruhát, csak addig tétél velők jót, míg a kenyeret megesszik, a pénzt elköltik, s a ruhát elszaggatják. De nevelő őket, tanítsd meg dolgozni, s a társadalom hasznos tagjává lenni, oly jót tétél velők, mely halálukig eltart, s boldogítja őket.“

Az iparosok oktatásának ügyét nálunk is, még pedig lehetőleg rövid időn belül, reformálni szükséges, hiszen a társadalmi betegségek épen az iparosok osztályában terjednek legerősebben. Ezen iskolákat államosítani kellene mindenütt s nem az adó által különben is tulterhelt közönségekre erőszakolni fentartásukat. — Aztán pedig egyes nagyobb helyeken felsőbbfokú ipariskolák felállítása által lehetővé kellene tenni iparos ifjaink előtt, hogy e hazában is megszerezhessék a kellő ismeretet és ügyességet mesterségeikben, s ne töltenék idejüket külföldön, nemzetközi szocialista gondolkozásban. Hiszen Németország és a kis Svájc minden nagyobb városa régen gondoskodott ilyen iskolákról. És e reformnak mielőbbi keresztülvitelét az államtól, annak tevékeny kormányától teljes joggal remélhetjük!

Vajha e kívánság a közel jövőben beteljesülne; vajha iparos ifjaink mind eléggé műveltek és érettek lennének hazánk helyzetének, iránta való fiai szent kötelességüknek helyes felfogására!

Vajha felhagyva a nemzetközi szocialista ábrándokkal, inkább kitartó munkásságban keresnek és találnak meg boldogulásuk egyedül helyes eszközeit s belátnák Dahn Felix königsbergi tanár „Deutsche Geue“ című munkájában kifejezett eme mondásának igazságát: „minden férfinak legnagyobb kincse saját népe.“

Kovács Lajos.

Debreczen a mult hónapban.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap d. u. tartotta július havi közgyűlését gr. Degenfeld József főispán elnöklése mellett. Egy sereg folyó ügy elintézésén kívül kimondotta a bizottság, hogy a kormányhoz felterjesztendő féléves jelentéseket az illető szakelődök augusztus 1-éig tartoznak bemutatni. A jelentések összeállításával pedig Simonffy Imre polgármester elnöklése mellett Szunyogh Sándort, Lengyel Imrét és Nemes Kálmánt bízták meg, akiknek aug. 10 ig kell e munkával elkészülniök.

A felolvasott és a mult június hónapról szóló jelentések fontosabb adatai ezek:

A polgármesteri jelentés

szerint a rendőrség lopásért 4, zsarolásért 1, rendőri kihágásért 215 egyént tartóztattott le, vagyis minden napra 7 olyan ember került a városban, aki a btk. egyik másik §-ával összeütközésbe jutott.

A városról eltolonoztak 59 csavargót, keresztül tolonezoltak a városon 38 egyént és kényszerutlevéllel kiutasítottak 13 embert.

Az elsőfoku iparhatóság 25 iparengedélyt és 2 ideiglenes igazolványt adott ki.

A katonaság létszáma volt 1274 közös hadseregbeli 168 lóval, 973 honvéd 197 lóval. A lakosság állami adó fejében 16079 frtot fizetett be. Továbbá befolyt 354 frt idegen adó, 246 frt végrehajtási költség, 168 frt 2%-os tüzivaltság, 295 frt 3 1/2 %-os alamizna váltság, 449 frt mult évi 15%-os pótdadó, 1738 frt idei 32%-os pótdadó, 1570 frt utadó, 186 frt nyírviz-lecsapolási költség.

A községi bíróság ügyforgalma 410 db. volt, mely 26 db. híjján mind elintéztetett.

A város egészségügyéről

a t. főorvos azt jelentette, hogy az kedvezőtlenebb volt, mint május havában. Különösen a csecsemők között sok megbetegedés és halálozás fordult elő. A heveny fertőző betegségek — szerencsére — ritkán jelentkeztek.

Született a város területén 126 ev. ref., 1 ág. ev., 28 r. kath., 2 g. kath., 5 izr., együtt 161 (87 fiu, 75 leány). Ezer lakosra évi átlag 31.80% születés esik. Törvénytelen szülött volt 20; halva született 7.

Meghalt 125 ev. ref., 3 ág. ev., 1 unitárius, 29 r. kath., 5 g. kath., 10 izr., együtt 163 (95 fi, 78 nő.) Evi átlagban ezer lakosra 33.96% halálozás esett. A meghaltak száma tehát 11-gyel multa felül a születések számát. Ez év első felében 11931 gyermek született és 884 egyén halt meg. A szaporodás 309.

Házasságra lépett 16 pár ev. ref., 4 pár r. kath., 7 pár izr. és 8 pár vegyes vallású, összesen 35 pár.

A kir. tanfelügyelő

jelentéséből kiemeljük, hogy a földművelésügyi miniszter által rendezendő gazdasági és kertészeti tanfolyamra senki sem jelentkezett. A közoktatásügyi miniszter szigoruan megtiltotta, hogy az iparos és kereskedő tanonciskola szervezeti szabályzatától eltérőleg az ő előleges engedélye nélkül a heti órák száma leszállíttassék. Ugyancsak a közokt. miniszter megengedte, hogy a tanítói árvaháznak 9 növendéke tanító, illetőleg tanítónő képezésbe felvétessék. Az árvaházban a mult hó végén 77 fiu, 63 leány árva volt, mesterséget tanul 13 árva. Élete 16-ik évét 8 árva töltvén be, ezek most eltávoznak az intézetből.

A pénzügyi közigazgatás

köréből a pénzügyigazgató a kincstár múlt havi bevételeiről ekként számolt be: Befizetett egyenes adó 20.347 frt. (777 frttal kevesebb mint a múlt évi júniusban.) A város adóhátraléka 243.693 (+ 13.360) frt. Hadmentességi adó 178 (+ 37) frt. Bélyegjövedék 12.483 (- 286) frt. Díjjövedék 595 (- 333) frt. Dohányjövődék 93.116 (- 2003) frt. Határvámjövődék 5480 (+ 1431) frt. Fogyasztási adó 26.292 frt.

Törvényszék.

Falusi ember Pesten.

Budapest, július 5.

Egy öreg somogyi parasztember ünnepesen megfogadta ma a törvényszék színe előtt, hogy többé be nem teszi a lábát Budapestre. Ma is csak azért jött, mert a törvény kívánta, annak pedig ő világéletében mindig engedelmességet. Gözse Péternek, így hívják a törvénytisztelő jámbor öreget, komoly oka van, hogy kerülve-kerülje hazánk szeretett fővárosát. Amikor február ötödikén legutóbb itt járt, egy istentelen gézengúz csunyául ráczáfolt, ahogy magát Gözse Péter, megkövetvén alásan a tekintetes törvényszéket, tisztelettel kifejezte. Hadd beszélje el ő, hogy mi történt vele.

— Amint megérkeztem a déli vasutal Budapestre, betértem egy pálinkamérésbe, hogy mondok, előbb leöblintem a sok füstöt, ami a masinárból a gégemre rakódott. Ez az ember (a vádolttra mutat) mellettem ült s tudakozódott, hogy hová való vagyok s mi a szándékom. Ugy néztem, hogy becsületes ember s szóba álltam vele. Még pálinkát is rendeltem neki. Amint így öreg estig elbeszélgettünk, egyszer csak azt kérdezi tőlem, hogy hová is megyek én. Mondom neki, hogy a sógoromhoz, Kovács Ferenczhez, aki a Lipót-köruton lakik.

— A Kovács Ferenczhez? — kérdezte. Hisz az testi-lelki jó barátom. Ma reggel is beszéltem vele. No, urambátyám, akkor én majd utbaigazítom.

— És elhitte maga neki, vágott közbe az elnök, hogy ismeri a maga sógorát?

— Elhittem, hiszen tetszik tudni, könyű az olyan öreg és tudatlan emberre, aminő én vagyok, ráczáfolni.

— Nos, beszéljen tovább.

— Elindultunk tehát, hogy majd megyünk a sógoromhoz. Utközben elmentünk egy kofa mellett s én meg nem állhattam, hogy egy narancsot ne vegyek a sógorom kis leányának. A mint mentünk mendegéltünk, egyszer csak azon veszem észre magamat, hogy se lámpa, se ház, ahol járunk. Biz' én ekkor megijedtem s vissza akartam fordulni. A mikor ez a gézengúz meglátja, elébem áll s így szól:

— De nem úgy az istenit, előbb adjon kend egy pár hatost.

Ne neked Gözse Péter, gondolom magamban s előveszem a zacskómat, hogy majd adok neki egy pár hatost.

— Ne babráljon kend azzal a zacskóval, kiáltott rám ez a roszt ember, hanem adja ide az egészet, különben leszúrom.

Ezzel odaszorított a parthoz, megfogta a zacskót s leszakította a madzagról, fejezte be Gözse Péter az ő kalandjának elbeszélését.

A rablót a rendőrség még azon az éjjelen elfogta egy rovott multu kocsis személyében, akit Pillingert Jánosnak hívnak.

Pillingert a mai tárgyaláson arra hivatkozott, hogy holtárszeg volt, amikor az eset történt. Arra azonban mégis tisztán emlékszik,

hogyan a zacskót nem erőszakkal vette el Gözse Péteről, hanem úgy maradt a kezében, amikor szivarra valót akart kivenni belőle.

A törvényszék ostoba mesének kvalifikálta ezt a védekezést s Pillingert rablásért három esztendei fegyházra ítélte.

CSARNOK.

Föltámadás.

Regény. 40.

— Irta: Uriel. —

(Folytatás.)

XXI.

Nagyban készülnek a bála.

Ilka és Jolán már kora délután a tükör előtt piperézik magukat. Ellának ez nincs inyére, léhaság az, a mit a leányok mivelnek, ki látott már olyat: egész nap öltözködni.

A mama a fejét ingatva csillapítja Ellát.

— Hadd legyenek szépek, hiszen férjhez kell menniök. Szépen akad meg a fiatalember szeme. Lehet egy leány olyan jó, mint isten legkedvesebb angyala, de hogy veszik észre, ám ha félig meddig szép, azonnal megakad rajta száz szem is. Es ki tudja, hátha a száz szem között akad egy jó szem? . . .

A leányok most már kevesebbet törődnek Ellával. Ha ő vén leány akar maradni, hát jól van, magának marad vén, de ne kívánja, hogy miatta ő is szintén a mama nyakára vénüljenek.

Ilka a mint patyolat ingben megáll a tükör előtt, szinte elmerül szépségének nézésében. Alabastrom karját illegeti, emelgeti, aztán összekulesolva feje fölött s kissé meghajlik előre, mire dus szöke haja hirtelen leomlik karsu derakára s e pillanatban olyan, mint valami Makart festette nympa, mely érzéki szenvedélyt kifejező rezgő idomaival elbűvöl, kábulatba ejt. Az egész test egy édes vágy, a fehér patyolat ingen, néhol szinte áttetszik valami halvány pirosság, a fiatalság rózsafénye, nem egyéb ez, mint az erekben lüktető vér, mely egészen friss és forró, szinte érezni melegét és illatát s ez a melegség és illat az, a mi magát a szép leányt is ingerli.

A fiatal leány rugékony teste hirtelen fölemelkedik. Hosszu fehér karjait lebecsajtja és most néz a tükörbe, hosszan és komolyan, — azt a remek gömbölyűségű fehér hustömeget nézi, melybe annyiszor szeretett volna beleharapni Lukács ur.

Valami bu szállta meg s belereng egész teste, mint a rózsaszál, mikor szellőfúvás éri. — A jövő homálya ijeszti s arra gondol, hogy talán így mulik el ifjusága, mert ki tudja mi történik? Talán semmi. Marad örökre leánynak, leányok maradnak testvérei is. Az a sok szépség, a mit reájuk pazarolt a természet, elvész a homályban, elfonnyadnak, mint rejtett virágok.

Abban a kaszárnyaszerű háromemeletes épületben sok eladó leány lakik; fiatalok, frissek, de szegények, mint a templom egerei. Csupa reménységen tengődő szívek, a kik bizonyosan az öreg anyjuk ránczos nyakára vénhednek, mert ki keresne élettársat a dohos, piszkos szobákban? A sok szegény leány nappal dolgozik, éjjel betemetkezik a vánkások közé és sir . . . Az eltemetett vágyak siralma . . . A legnagyobb gyász ez; az élő ember gyász, önmaga fölött. Hatvanegy lakó van az udvarban, mindenütt egy csomó leány s csak egykét fiu, az is korhely, lump fráter. Négy év óta csak egy lakadalom volt a házban, hanem a fiatal asszonyt félév múlva visszakergette a férje, egy részeg szabó-segéd s a bol-

dogtalan nem ugrott a Dunába, hanem visszatért a nyomor házába, leborult a küszöbre, két karját szülei felé nyujtva könyörgött hozzájuk, hogy fogadják vissza, jó, hü leányuk lesz.

— „Meg van átkozva ez a ház“ — zugalódnak a mamák. A házmesterné konyháról-konyhára jár s mindenütt elmondja a legfrissebb pletykát.

— Kondor Ilka reggel óta ott fésülködik a tükör előtt.

Az ágens felesége föl van háborodva. A mi sok, az csak sok. Ebben a házban becsületes családok laknak, kaczer nőknek itt nincs helyök.

— Kaczer nők!

Ez a csapodár szó repüli be a hir szárnyain a konyhákat és a füledt levegűjü, sötétes szobákat, a hol össze-vissza hányt ágyneműek tarka halmazai között félmeztelen gyerekek, vörösszemű fiuk és borzas hajju, rendkívül sápadt képű kis sovány leányok csipkedik egymást s vihognak minden csunya tréfán, míg oda-künn a konyhában rest asszonyok nyujtözködnak, piros vagy tarka, foltos alszoknya libeg a derakukról s körbe állva fecsegnek. Boldog, a ki valami friss pletykával állhat elő, hanem aztán meg kell adni, hogy a legfrissebbel mégis csak a házmesterné szolgál.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. július hó 6-án.

Államadósság:

Magyar aranyjádék 4%	—	120.75	121.25
„ vasuti beruházási köt. 4 1/2%	—	120.—	121.—
„ koronajádék 4%	—	99.—	99.50
„ regále vált. köt. 4 1/2%	—	100.65	101.30
Osztrák aranyjádék 4%	—	121.50	122.—
Egységes államkötvény 4 1/10%	—	101.70	102.10
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	139.75	140.75

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	396.—	396.25
Osztrák hitelbank részvény	—	360.90	361.10
Magyar ipar- és keresk. bank. r.	—	103.50	104.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	—	122.—	123.—
„ 3%-os	—	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	120.25	121.25
Magyar vörös keresztsorsjegy	—	10.75	11.25
Osztrák	—	20.75	21.25
Olasz	—	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	—	6.90	7.15
Jó-szív	—	4.10	4.50

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.71
20 márkás arany	—	—	11.77	11.81
20 frankos arany	—	—	9.52	9.56
1 Sovereigns	—	—	11.99	12.03

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készaru-üzlet.

1898. július 5-én.

A buzaüzletben a készáru ma 50 krral olcsóbb lett. Az üzlet lanya hangulatban nyílt meg. A knálat gyöngye volt. A forgalom csak néhány kocsirakományra szorított, melyekért 20 krral olcsóbb árt fizettek.

Rozsban csekély volt a forgalom változatlan áron.

Tengeriben elkelt néhány kocsirakomány 10 krral drágább áron.

Zabban elkelt néhány 100 mm. változatlan áron.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 78 k. 13.85 forinton, 200 mm. 77 k. 13.80 forinton, 500 mm. 76 k. 13 forinton, 100 mm. 75 k. 13.— frton, 300 mm. 77 k. 14.95 frton, mind három bónapra.

II. Matáridő-üzlet.

Az irányzat csöndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	8.90 — 8.92
" júniusra	-----
Rözszeptemberre	6.69 — 6.71
Tengeri máj.—jun.—ra	5.24 — 5.26
Zab szeptemberre	5.62 — 5.64

Délután 4 órakor zárlat:

Buza júniusra	-----
" ószre	8.93 — 8.94
Rözszeptem.	6.72 — 6.73
Zab	5.62 — 5.65
Tengeri máj.—jun.	5.55 — 5.56
Ropce augusztusra	12.35 — 12.45

Bérekcsik dijszabályzata.

	Két	Egy
	lovas	
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	8	2
II. Órasszámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélküli a város szimpónián belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végzettség a templomban történik	2	1.40
A temetőbe ki és vissza	1.20	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	60	40
A színházba menet	80	60
A színházból jövet	80	60
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után 10 kr. jár.		
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, csunkorgár, légszuszgyár, kertészeti egytel és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövőpálya menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lovasúttérre oda és vissza egy órai várakozással	1.20	90
Minden következő órára	40	30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

▲ díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számíttatnak.

Menetrend.

I. Debreczeni országos vásár alkalmával:
(az ugynevezett fővásár vasárnapi és hétfői napján)

a) Debreczen — püspökladányi vonal.

1778 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	1728 sz. vonat I. II. III. o.
146	Ind. Püspök-Ladány	128
203	Kaba	108
233	Szoboszló	1244
234	Vérvolgy 104. sz. Őrház	×1231
241	Ebes	1224
250	Ondód 107. sz. Őrház	×1214
303	Érk. Debreczen	1200

b) Debreczen — szerencsi vonal.

4687 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4670 sz. vonat I. II. III. o.
719	Ind. Hadház	858
×737	Alsó-Józsakert 117. számú Őrház	×840
755	Érk. Debreczen	820

II. Nyiregyházi országos vásár napján:

4688 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4689 sz. vonat I. II. III. o.
554	Ind. Debreczen	607
×614	Alsó-Józsakert 117. számú Őrház	×550
634	Hadház	533
643	Téglás	519
706	Ujfehértó	456
×721	Császárszállás m. r. h.	×426
731	Érk. Nyiregyháza	414

III. Szatmári országos vásár napján:

1779 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	1774 sz. vonat I. II. III. o.
656	Ind. Királyháza	702
720	Fekete-Ardó	677
×733	Nevetlenfalu 98. sz. Őrház	×625
741	Halmi	622
800	Mikola	540
823	Érk. Szatmár	513

IV. Munkási országos vásár napján:

470 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások
556	Ind. Csap
603	Eszeny 225. sz. Őrház
626	Bátyu
643	Barkaszó 278. sz. Őrház
656	Sztrabicsó-Gorond
717	Érk. Munkács

V. Derecskei országos vásár napján:

Vegyes vonat 4515 I. II. III. o.	4517 I. II. III. o.	Állomások	Vegyes vonat 4518 I. II. III. o.	4518 I. II. III. o.
850	420	Ind. Derecske	Érk.	704 254
910	440	Érk. Sáránd	Ind.	645 234

Megjegyzések.

1. Az állomások neveitől balra fekvő idők felülről lefelé, a jobbra fekvő idők pedig alulról felfelé olvasandók
2. A vonatok közlekedési ideje a közép-európai idő szerint van kitüntetve.
3. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.
4. × = Feltételes megállás.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konez Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal

NYILT-TÉR.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

653—30—9

Árverési hirdetmény.

Vb. Guttman Jakabné csödválasztmányának határozata folytán a nevezettnek csödtömegéhez leltározott — frt — kr. összegű még be nem folyt követelések folyó 1898. évi július hó 18 án d. e. 11 órakor a debreczeni kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Mely árverés az érdeklődőknek azzal adatik tudtára, hogy a csödtömeg sem a követelések fennállásáért, valóságáért, sem behajthatóságáért felelősséget nem vállal és hogy a követelések jegyzéke alólírott nál az irodai órák alatt megtekinthető.

Debreczen, 1898. július 3.

Szilágyi Imre

ügyvéd, mint vb. Guttman Jakabné csödtömeggondnoka.

673—1—1

6593.
1898.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy:

1. a „Bégány“ csapszék az 1899. évi január hó 1-től 1901. december hó 31-ig terjedő három (3) évre;
2. a „Csicsogó csapszék“ a mérszárszékkel együtt 1899. évi január 1-től 1901. évi december 31-ig terjedő három (3) évre;
3. a „Cserepes“ csapszék az 1899. év január 1-től 1901. évi december 31-ig terjedő három (3) évre;
4. a honvéd lovassági laktanya mellett levő „Spitzer“-féle sátonak Löwi Bernát által birt része az 1899. év január 1-től az 1901. évi december 31-ig terjedő 3 évre; a folyó 1898. év augusztus hó 10. napján d. e. 9 órakor a városháza kistermében másodizben megtartandó nyilvános árverésen bérbe adatni fognak.

Az árverési feltételek a számvevősnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Árverelni akarók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez letenni.

Debreczen, 1898. június hó 29.

A városi tanács.

674—3—3

Mire használható kiválóan

a Doering-féle, bagolylyal ellátott szappan? Ezen szappan a kicsinyek és legkisebbek kipróbált mosószere; a bőr ápolására legjobb miután tiszta és zsiradékus; a hölgyek előnyben részesítik — és azt százezren a használat által bizonyítják, — mert a szépséget megtartja, a bőr frissességét és gyöngességét megóvja. Azért csak a Doering-féle bagolylyal ellátott szappant tessék a piperénél használni.

30 kr-ért mindenütt kapható.

637 22—9